



Yliopiston hallitus on hyväksynyt konserniohjeen 11.12.2019

## HELSINGIN YLIOPISTON KONSERNIOHJE

### 1. HELSINGIN YLIOPISTOKONSERNI

Helsingin yliopistokonsernin tavoitteena on tukea Helsingin yliopiston strategiaa, toimintaa ja vakautta sekä luoda edellytyksiä toiminnoille, joihin perus- ja täydentävä rahoitus ei anna mahdollisuuksia. Konserni vahvistaa yliopiston kykyä ja vapautta tehdä tiedettä, kokeilla ja vaikuttaa.

Konsernilla tarkoitetaan Helsingin yliopistoa emoyhteisönä ja sen tytäryhteisöjä, joissa Helsingin yliopistolla on yksin tai yhdessä muiden konserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Tytäryhteisöihin rinnastetaan myös Yliopiston Apteekki, Helsingin Yliopiston Rahastot ja Helsingin yliopiston määräysvaltaan kuuluvat säätiöt.

Helsingin yliopistokonsernin tytäryhteisöt jaetaan kahteen ryhmään: 1) ulkoisilla markkinoilla toimivat yhteisöt sekä 2) ensisijaisesti yliopistolle palveluja tarjoavat yhteisöt ja kiinteistöyhtiöt. Ensisijaisesti yliopistolle palveluja tarjoavilla yhteisöillä on yliopiston palvelutuotantoon liittyviä erityistehtäviä. Eri ryhmissä oleville tytäryhteisöille on erilaiset tavoitteet.

### 2. KONSERNIOHJEEN TARKOITUS JA TAVOITE

#### 2.1. Tarkoitus

Helsingin yliopistokonsernin yhteisillä ohjeilla varmistetaan Helsingin yliopiston strategian ja omistajapolitiikan laadukas toteuttaminen sekä mahdollistetaan Helsingin yliopistokonsernin tehokas kehittäminen. Konserniohjeessa määritellään menettelytavat, joilla omistajaohjaus tapahtuu siten, että omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti Helsingin yliopistokonsernin kokonaisuutena turvaten.

Konserniohjeiden mukaisia toimintatapoja edistetään ja tavoitellaan myös kaikissa muissa yhteisöissä, joiden hallinnossa yliopisto on mukana (säätiöt, osakkuusyhteisöt ja yhdistykset) riippumatta yhteisön muodosta tai yliopiston omistusosuudesta.

#### 2.2. Tavoite

Konserniohje tukee Helsingin yliopistokonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia johdetaan ja ohjataan yhtenäisillä ohjaus- ja

toimintaperiaatteilla. Konserniohjeen tavoitteena on läpinäkyvyyden, johdonmukaisuuden ja avoimuuden toteutuminen Helsingin yliopistokonsernissa sekä laadukas tiedonkulku yliopiston ja yhteisöjen välillä.

Helsingin yliopisto haluaa olla vastuullinen omistaja. Lisäksi sen asema julkisoikeudellisena yhteisönä asettaa erityisiä vaatimuksia konserniohjeelle ja sen soveltamiselle.

### **2.3. Konserniohjeen käsittely yhteisön toimielimessä ja konserniohjeen noudattaminen**

Konserniohje ja siihen tehtävät muutokset käsitellään tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa tai mikäli yhteisömuoto on muu kuin osakeyhtiö niin vastaavassa elimessä. Yhteisö sitoutuu konserniohjeen noudattamiseen ja ottaa sen huomioon päätöksenteossaan ja toiminnassaan. Tytäryhteisön, joka toimii alakonsernin emoyhtiönä, tulee huolehtia siitä, että konserniohjetta noudatetaan myös sen tytäryhteisöissä.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon pyydetään ilmoittamaan ristiriidasta konsernijohdolle.

Konserniohje ei muuta yhteisöjen hallituksen ja toimitusjohtajan oikeudellista asemaa tai vastuuta.

## **3. YLIOPISTON KONSERNIJOHTO**

Konsernijohto vastaa yliopistokonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Yliopistokonsernin johdon muodostavat yliopiston hallitus ja yliopiston rehtori. Operatiiviseen konsernijohtoon kuuluvat rehtori, hallintojohtaja ja kvestori sekä rehtorin erikseen kutumat henkilöt.

Yliopiston hallitus vahvistaa konsernia koskevat tavoitteet (omistajapolitiikka) ja hyväksyy muut konserniohjauksen periaatteet. Yliopiston rehtori johtaa yliopistokonsernia hallituksen linjausten mukaisesti ja valvoo yliopistokonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa. Operatiiviseen konsernijohtoon kuuluvat henkilöt voivat antaa vastuulleen kuuluvissa asioissa erillisiä toimintaohjeita.

## **4. YLIOPISTON TYTÄRYHTEISÖN PERUSTAMINEN**

Tytäryhteisön ja säätiön perustamisesta päättää yliopiston hallitus. Operatiivinen konsernijohto hyväksyy tytäryhteisöjä ja säätiöitä koskevat yhtiöjärjestykset ja säännöt sekä tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakassopimukset ja niiden muutokset.

## **5. TYTÄRYHTEISÖJEN OHJAAMINEN**

### **5.1. Välitön omistajaohjaus**

Operatiivinen konsernijohto antaa tarvittaessa toimintaohjeita toimitusjohtajalle ja yliopistoa tytäryhteisöjen hallituksissa ja niiden muissa hallintoelimissä edustaville henkilöille. Mikäli konserniohjetta ja sen perusteella tai muuten annettuja toimintaohjeita ei noudateta, yliopisto harkitsee viime kädessä hallituksen kokoonpanon muuttamista.

## 5.2. Omistajan ennakkokannan hankkiminen

Tytäryhteisön on jo asian valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokanta tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Ennakkokantapyyntö hankitaan operatiiviselta konsernijohdolta. Operatiivinen konsernijohto arvioi asian päätöksentekotavan ja mahdollisen jatkokäsittelyn yliopiston toimielimissä. Ennakkokannan hankkiminen ei muuta tytäryhteisöjen johdon oikeudellista asemaa ja vastuuta. Konserniohjeen kohtaa 5.2 ei sovelleta Yliopiston Apteekkiin ja sen tytäryhtiöihin.

### 5.2.1. Ulkoisilla markkinoilla toimivien yhteisöjen on haettava ennakkokanta ainakin seuraavissa asioissa:

1. periaatteellisesti laajakantoisiin tai taloudellisesti merkittäviin
  1. toiminnan muutoksiin;
  2. pääomarakenteen muuttamisiin;
  3. kiinteistö- ja yrityskauppoihin;
  4. varsinaiseen toimintaan kuulumattomiin tai siihen vain epäsuorasti liittyviin investointeihin ja niiden rahoitukseen ja
  5. rahavelvoitteiden antamisiin, taikka niiden ehtojen olennaiseen muuttamisiin tai muihin toimenpiteisiin, jotka altistaisivat yhtiön merkittävälle rahoitusriskeille;
2. yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valintaan tai vaihtamiseen, palkitsemiskäytännön käyttöönottoon tai olennaiseen muuttamiseen;
3. toimitusjohtajan palkkaamiseen ja erottamiseen;
4. yhtiökokoukseen tehtävään voitonjakoehdotukseen, mikäli se poikkeaa tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä sekä
5. sulautumiseen, jakautumiseen, omaisuuden luovuttamiseen konkurssiin tai selvitystilaan, taikka hakeutumiseen saneerausmenettelyyn.

### 5.2.2. Ensisijaisesti yliopistolle palveluja tarjoavien yhteisöjen ja kiinteistöyhtiöiden on haettava ennakkokanta ainakin seuraavissa asioissa:

1. periaatteellisesti laajakantoisiin tai taloudellisesti merkittäviin
  1. toiminnan muutoksiin;
  2. pääomarakenteen muuttamisiin;
  3. kiinteistö- ja yrityskauppoihin ja omaisuuden myynteihin ja
  4. varsinaiseen toimintaan kuulumattomiin tai siihen vain epäsuorasti liittyviin investointeihin ja niiden rahoitukseen;
2. tytäryhteisön perustamiseen tai osakkuuteen toisessa yhtiössä;

3. yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttamiseen, ellei muutos ole tekninen tai muutoin vähäinen;
4. pääomalainan antamiseen, muuhun lainanottoon ja -antoon sekä vakuuksien, takauksien, johdannaisten taikka niihin rinnastettaviin sitoumuksiin taikka niiden ehtojen olennaiseen muuttamiseen tai muihin toimenpiteisiin, jotka altistaisivat yhteisön merkittävälle rahoitusriskeille;
5. yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valintaan tai vaihtamiseen, palkitsemiskäytännön käyttöönottoon tai olennaiseen muuttamiseen;
6. toimitusjohtajan palkkaamiseen ja erottamiseen;
7. yhtiökokoukselle tehtävään voitonjakoehdotukseen, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä ja
8. sulautumiseen, jakautumiseen, yhteisön omaisuuden luovuttamiseen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutumiseen.

## **6. KONSERNIRAPORTOINTI JA TILINPÄÄTÖS**

Tytäryhteisöjen on toimitettava konsernin budjettia ja tilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot konsernin talouspalveluihin. Budjetin yhteydessä tytäryhteisöt valmistelevat myös rahoitussuunnitelman. Mikäli tytäryhteisön koko ja toiminta huomioiden nämä eivät ole tarpeellisia, tulee tästä tehdä kirjaus hallituksen pöytäkirjaan.

Tytäryhteisöjen tilintarkastajana toimii Helsingin yliopiston tilintarkastusyhteisö.

## **7. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA**

Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat kunkin yhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulle. Tytäryhteisöjen hallitus määrittää yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja ohjeet sekä valvoo niiden noudattamista vähintään yliopistokonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti yhtiön koko huomioiden.

## **8. SEURANTA JA RAPORTOINTI**

Operatiivisen konsernijohton vastuulla on seurata konserniin kuuluvia yhteisöjä.

Tytäryhteisöt raportoivat operatiiviselle konsernijohtolle toimintansa ja taloutensa kehitymisestä, niihin liittyvistä riskeistä sekä asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Tytäryhteisöjen on pyydettyessä toimitettava operatiiviselle konsernijohtolle toiminnastaan sen tarvitsemat tiedot.

Yhteisöjen kokouskutsut ja muut viralliset asiakirjat toimitetaan osoitteeseen konsernijohto@helsinki.fi.

Operatiivinen konsernijohto raportoi tarkastusvaliokunnalle. Merkittävimmät asiat raportoidaan yliopiston hallitukselle.

## **9. EETTISET PERIAATTEET**

Tytäryhteisöt määrittelevät eettiset toimintaperiaatteensa perustuen Helsingin yliopiston eettiseen ohjeistukseen.

**10. SISÄINEN TARKASTUS**

Tytäryhteisön hallituksen tehtävänä on huolehtia, että yhtiöllä on käytettävissä liiketoiminnan kokoon nähden riittävä sisäinen tarkastus. Liikevaihdoltaan ja henkilöstömäärältään merkittävässä tytäryhteisöissä on suositeltavaa laatia riskiperusteinen sisäisen tarkastuksen suunnitelma, jonka yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain.

Yliopiston sisäinen tarkastus tarkastaa myös tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja.

**11. KONSERNIN SISÄISET PALVELUT**

Yliopisto tarjoaa sisäisiä palvelujaan tytäryhteisöilleen omien resurssiensa ja toiminnan niin mahdollistaessa. Palveluja hankkiessaan tytäryhteisön on selvitettävä yliopiston tarjoamat palvelut ja mahdollisuus liittyä yliopiston kilpailuttamiin palvelusopimuksiin.

**12. MUUT TOIMINTAOHJEET JA POLITIIKAT**

Muut toimintaperiaatteet, joita yhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin:

- Helsingin yliopiston ja sen konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet (hallituksen hyväksymä 13.12.2017)
- Yliopistokonsernin rahoituksen periaatteet (hallituksen hyväksymä 3.10.2018)
- Sijoitustoiminnan ja rahan käytön periaatteet (hallituksen hyväksymä 3.10.2018)
- Vastuullisen sijoitustoiminnan periaatteet (hallituksen hyväksymä 12.6.2019)